

Záměr na vyhlášení zvláště chráněného území

ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.
o ochraně přírody a krajiny v platném znění
a § 10 vyhlášky č. 45/2018 Sb.

Přírodní památka Louky pod Palcířem

Foto orig. AOPK ČR, Správa CHKO Brdy

1. Název zvláště chráněného území: Louky pod Palcířem

2. Návrh kategorie ochrany zvláště chráněného území: přírodní památka – dále jen “PP” (ve smyslu § 36 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění – dále jen “zákon”)

3. Předměty ochrany a jejich popis:

Souhrnná charakteristika předmětů ochrany:

Předmětem ochrany jsou extenzivně obhospodařované vlhké louky svazu Calthion s neupraveným vodním režimem a výskytem zvláště chráněných druhů rostlin.

Popis předmětů ochrany:

A. ekosystémy

název ekosystému	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému
Vlhké louky T1.5 a T1.6	67	Zachovalé extenzivně obhospodařované vlhké pcháčové louky a tužebníková lada svazu Calthion, které jsou charakteristické výskytem několika zvláště chráněných druhů nebo druhů červeného seznamu cévnatých rostlin, ze kterých lze jmenovat například kosatec sibiřský (<i>Iris sibirica</i>), hadilku obecnou (<i>Ophioglossum vulgatum</i>), upolín nejvyšší (<i>Trollius altissimus</i>) a prstnatec májový (<i>Dactylorhiza majalis</i>), a dále pak druhů fytogeograficky typických pro Brdy, kterými jsou rozchodník nachový (<i>Hylotelephium telephium</i>), ostřice Hartmanova (<i>Carex hartmanii</i>) nebo mokřýš vstřícnolistý (<i>Chrysosplenium oppositifolium</i>).

4. Cíl ochrany:

Cílem ochrany je udržení resp. zlepšení stávajícího stavu předmětného sekundárního ekosystému. Za indikátor stavu biotopu se považuje zejména vývoj populací zvláště chráněných druhů, které se zde vyskytují.

5. Základní ochranné podmínky:

Základní ochranné podmínky přírodních památek jsou stanoveny v § 36 odst. 2 zákona.

6. Návrh bližších ochranných podmínek:

V souladu s ustanovením § 36 odst. 1 zákona se navrhuje, aby na území nově navržené PP bylo možno jen se souhlasem orgánu ochrany přírody provádět tyto činnosti a zásahy:

- a) povolovat a provádět změny druhů pozemků a způsobů jejich využití,
- b) měnit vodní režim a provádět terénní úpravy,
- c) sbírat rostliny a odchyťovat živočichy, kromě sběru lesních plodů či výkonu práva myslivosti,
- d) zřizovat nová příkrmovací zařízení nebo slániska a příkrmovat nebo vnadit zvěř mimo příkrmovací zařízení
- e) používat chemické prostředky a hnojiva.

7. Vymezení ochranného pásma:

K zabezpečení zvláště chráněného území před rušivými vlivy je dostačující ochranné pásmo ze zákona, tedy spojitě po obvodu přírodní památky do vzdálenosti 50 m od hranic.

8. Územně správní zařazení území:

PP:

kraj:	Plzeňský
okres:	Rokycany
obec s rozšířenou působností:	Rokycany
obec s pověřeným obecním úřadem:	Rokycany
obec:	Skořice
katastrální území:	Skořice v Brdech

OP PP:

kraj:	Plzeňský
okres:	Rokycany
obec s rozšířenou působností:	Rokycany
obec s pověřeným obecním úřadem:	Rokycany
obec:	Skořice
katastrální území:	Skořice v Brdech

9. Přehled katastrálních území a parcelních čísel pozemků dotčených návrhem PP:

PP:

Katastrální území: 930148 Skořice v Brdech

Číslo parcely podle KN	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
162	trvalý travní porost		13248	13248
161	trvalý travní porost		8138	8138
Celkem				21386

OP PP:

Katastrální území: 930148 Skořice v Brdech

Číslo parcely podle KN	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)
159	lesní pozemek	les jiný než hospodářský	270970
178	lesní pozemek	les jiný než hospodářský	265447
181	lesní pozemek	les jiný než hospodářský	257035
163	lesní pozemek	les jiný než hospodářský	55801
180/1	ostatní plocha	ostatní komunikace	7419
Celkem			61316

10. Předpokládaná výměra zvláště chráněného území:

PP: 2,1 ha

OP PP: 6,1 ha

11. Odůvodnění záměru:

11.1 Historie ochrany území:

Louky pod Palcířem, alespoň podle známých skutečností, nebyly nikdy v minulosti samostatně ani jako součást většího celku předmětem územní ochrany podle zákona, a to ani podle předchozí právní úpravy v ochraně přírody a krajiny nebo jiným institutem s ryze ochrannářským podtextem. V průběhu druhé poloviny 20. století se staly součástí Vojenského újezdu Brdy a dále pak součástí stejnojmenné Chráněné oblasti přirozené akumulace vod. Tyto ochrany byly primárně zřízeny za zcela jiným účelem (zajištění výcviku vojsk, ochrana vody), nicméně zejména s ohledem na přítomnost vojska se Brdům, v části zasahující do vojenského újezdu, na předmětných loukách a obecně lučním ekosystémům vyhnuly intenzifikační zásahy, které probíhaly hojně v okolní krajině. Lze proto konstatovat, že přírodní hodnoty těchto luk byly takto nepřímou chráněny. S účinností od 31. 12. 2015 byl Vojenský újezd Brdy zrušen a plynule na něj navázala Chráněná krajinná oblast Brdy. Předmětná lokalita je součástí III. zóny této CHKO.

11.2 Hlavní důvody zpracování záměru na vyhlášení PP:

Jedná se o lokalitu hodnotnou s ohledem na výskyt zvláště chráněných druhů cévnatých rostlin, zejména pokud jde o populaci prstnatce májového a zároveň o lokalitu vlhkých pcháčových luk, které jsou jedním z předmětů ochrany CHKO Brdy dle vyhlášovacího předpisu. Tato lokalita s ohledem na svou menší

výměru nemohla být zařazena do zóny vyšší ochrany (I. nebo II. zóna) v rámci navržené a následně schválené zonace CHKO Brdy. S ohledem na svou hodnotu a možné negativní vlivy, které nejsou dostatečně regulovány v rámci základních ochranných podmínek pro III. zónu CHKO Brdy ani činností vázaných na souhlas (bližší ochranné podmínky CHKO Brdy), je tato lokalita navržena k ochraně MZCHÚ, a to v plánu péče o CHKO Brdy na období 2016–2025. Lokalita zároveň jako jedna z několika lokalit v CHKO dokládá jeden z fenoménů býv. Vojenského újezdu Brdy, kterým je zachování extenzivního charakteru trvalých travních porostů v porovnání s okolní krajinou.

11.3 K názvu zvláště chráněného území:

Název chráněného území byl odvozen jednak s ohledem na předmět ochrany, kterým jsou vlhké pcháčové louky na dvou dílčích pozemcích a dále pak s ohledem na jejich umístění na severozápadním úpatí vrchu Palcíř (725 m n. m.). Vhodné je poznamenat, že tento místopisný název je použit pro lokalitu v širším smyslu i v Základní mapě Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního.

11.4 Ke kategorii ochrany zvláště chráněného území:

Zvláště chráněné území je v souladu s ustanovením § 36 odst. 1 zákona navrhováno v kategorii přírodní památka, a to s následujícím odůvodněním. Jedná se o přírodní útvar regionálního ekologického významu o menší rozloze s výskytem ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, který svou činností formoval člověk (jedná se o sekundární ekosystém).

11.5 K předmětům ochrany:

Předmět ochrany je navržen tak, aby zahrnoval hlavní přírodní hodnoty území. Tím jsou, jak je uvedeno ve vlastním záměru a výše v odůvodnění, extenzivně obhospodařované vlhké pcháčové louky s neupraveným vodním režimem na rozloze 2 ha s výskytem zvláště chráněných druhů cévnatých rostlin. Pro úplnost uvádíme níže výčet ohrožených druhů cévnatých rostlin, které se na lokalitě nacházejí. Součástí PP je také náletová podmáčená olšina (L2.2), zařazená z důvodu arondace, v současné době nevyžadující ochrannářské zásahy.

název druhu	stupeň ohrožení*	popis biotopu druhu
prstnatec májový (<i>Dactylorhiza majalis</i>)	O	podmáčená pcháčová louka
upolín nejvyšší (<i>Trollius altissimus</i>)	O, VU	podmáčená pcháčová louka
hadilka obecná (<i>Ophioglossum vulgatum</i>)	O, VU	podmáčená pcháčová louka
kosatec sibiřský (<i>Iris sibirica</i>)	SO, VU	podmáčená pcháčová louka
ostřice Hartmanova (<i>Carex hartmanii</i>)	NT	podmáčená pcháčová louka
rozchodník nachový (<i>Hylotelephium telephium</i>)	NT	podmáčená pcháčová louka (sušší partie pod jírovcem)
mokrýš vstřicnolistý (<i>Chrysosplenium oppositifolium</i>)	NT	vlhká místa náletové olšiny

* kategorie podle vyhl. č. 395/1992 Sb.: SO – silně ohrožený, O – ohrožený; kategorie podle červeného seznamu cévnatých rostlin (Grulich a Chobot 2017): VU – zranitelný, NT – téměř ohrožený

11.6 K cílům ochrany:

Cíle ochrany jsou formulovány v souladu s ustanovením § 36 odst. 2 zákona tak, aby bylo zajištěno zachování předmětu ochrany v příznivém stavu. Jedná se o sekundární ekosystém formovaný činností člověka, který vyžaduje aktivní management.

11.7 K návrhu bližších ochranných podmínek:

Bližší ochranné podmínky PP jsou navrženy v souladu s ustanovením § 44 odst. 3 zákona a jsou nastaveny tak, aby umožnily orgánu ochrany přírody usměrňovat činnosti, které nejsou zcela ošetřeny základními ochrannými podmínkami PP nebo základními a bližšími ochrannými podmínkami pro III. zónu CHKO Brdy, které je PP součástí, a mohly by vést k nežádoucím změnám dochovaného stavu přírodního prostředí.

11.8 K jednotlivým bližším ochranným podmínkám:

ad a) povolovat a provádět změny druhů pozemků a způsobů jejich využití,

Předmět ochrany PP je vázán na stávající druh pozemků; jedná se o trvalý travní porost, který je součástí zemědělského půdního fondu. Proto znamená změna druhu a způsobu využití pozemků potenciální ohrožení předmětu ochrany PP až jeho možný zánik. Z tohoto důvodu je k jakýmkoliv byt' dílčím změnám ve využití pozemků až změnám druhů pozemků požadován předchozí souhlas orgánu ochrany přírody, a to včetně změn povolených na základě rozhodnutí příslušného orgánu státní správy.

ad b) měnit vodní režim a provádět terénní úpravy,

Trvale vysoká hladina podzemní vody je nutným předpokladem existence biotopu vlhkých pcháčových luk, které jsou navrženy jako předmět ochrany PP. Zásahy do vodního režimu, zejména pokud jde o odvodňování pozemků, by vedly ke změně vodního režimu v půdě a měly by zcela zásadní negativní vliv, který by vedl k výrazné změně druhové skladby společenstva až k jeho zániku, resp. přechodu na jiný druh biotopu. Podobný vliv nelze vyloučit ani u terénních úprav, protože nutně dochází k porušení půdního profilu.

ad c) sbírat rostliny a odchyťvat živočichy, kromě sběru lesních plodů či výkonu práva myslivosti

Přítomné populace rostlin a živočichů by mohly být sběrem či odchytém jedinců ohroženy, zejména pokud jde o populace cévnatých rostlin, které jsou uvedeny v červeném seznamu, avšak nejsou předmětem zvláštní druhové ochrany. Z uvedeného regulativu je vyloučen výkon práva myslivosti a sběr lesních plodů, které nejsou shledány jako škodlivé.

ad d) zřizovat nová příkrmovací zařízení nebo slániska a příkrmovat nebo vnařovat zvěř mimo příkrmovací zařízení

Navržená regulace příkrmování zvěře, které, byt' bodově, by mohlo zvyšovat obsah živin, ať už se jedná o živiny obsažené ve vlastních krmivech nebo o koncentrovanou defekaci zvířat v místě krmelišť a příkrmovacích zařízení, má zamezit „přihnojování“ luk, o jehož negativním účinku na rostlinná společenstva je pojednáno níže. S příkrmováním, resp. zvýšenou koncentrací zvěře je spojené i riziko zavlečení nepůvodních druhů rostlin v krmivech, nadměrné narušování půdního krytu sešlapem a v neposlední řadě riziko navyšování přímých škod zvěří na lučním ekosystému, kterým může být například vyrývání podzemních vegetativních částí některých rostlin černou zvěří. Ve výčtu mysliveckých zařízení naopak nejsou zahrnuta ta, které slouží k lovu (posedy, kazatelny), jelikož regulace zvěře v lokalitě je jednoznačně v zájmu ochrany přírody.

ad e) používat chemické prostředky a hnojiva,

Používání hnojiv by mohlo mít za následek změnu druhové skladby rostlinných společenstev, konkrétně snížení jejich druhové diverzity. Vnášením hnojiv by byly podpořeny konkurence schopnější druhy a mohlo by dojít k ochuzení společenstva a jeho unifikaci. Negativní efekt na přítomné populace by mohly

mít rovněž změny chemické rovnováhy způsobené používáním chemických prostředků, zejména pokud jde o herbicidní přípravky.

11.9 K vymezení hranice zvláště chráněného území:

Navržená hranice PP, která se skládá ze dvou samostatných částí, přesně kopíruje hranice pozemkových parcel, které jsou v katastru nemovitostí vedeny jako trvalý travní porost. Toto vedení bylo shledáno jako nejideálnější s následujícím odůvodněním. Hranice je v celé délce vedena na rozhraní louka/les, a proto je dobře identifikovatelná v terénu. Vymezení hranice nebude vyžadovat provádění následného geodetického zaměření pro zápis do Katastru nemovitostí, čímž odpadne část nákladů nutných k vyhlášení PP a odpadne část administrativní zátěže. V neposlední řadě takto navržená hranice z velké části kopíruje i výskyt předmětu ochrany, tj. podmáčených pcháčových luk, jak byly vymapovány v rámci Mapování biotopů soustavy Natura 2000.

11.10 K vymezení ochranného pásma:

Vyhlášení ochranného pásma není navrhováno. Za dostačující je považováno OP ze zákona ve vzdálenosti 50 metrů od hranice PP a to jak s ohledem na plochu ochranného pásma, tak s ohledem na zákonem stanovené regulativy. Navržená PP je po celém obvodu obklopena komplexem hospodářských lesů využívaných zároveň k chovu zvěře, kde až s výjimkou extenzivního turistického a rekreačního využívání nepřipadají v úvahu další lidské činnosti, pro jejichž regulaci by bylo potřeba vymezovat speciální ochranné pásmo nebo stanovovat další regulativy.

Přílohy:

M1 – Orientační mapa PP Louky pod Palcířem

M2 – Katastrální mapa se zákresem PP Louky pod Palcířem